

№ 1. Богородице Діво, радуйся

Записано від дитячого фольклорного колективу “Зернятко” (кер. п. Заклецька) 1989 р. Це, власне, фольклоризований варіант богослужбового тропаря. У нашого народу споконвічно нічого не робилося без молитви та благословіння. За будь-якої ситуації та за будь-яких обставин найпершим зверненням завжди було: “Благослови, Боже і Божа Мати!”. Закінчували ж наші предки кожен день, будь-яку роботу і всяку справу подякою та похвалою Богородиці: “Богородице Діво, радуйся!”.

Тож і ми, за народним звичаєм православних предків, розпочинаємо нашу роботу саме цим твором.

Бо-го - ро - ди-це Ді - во, ра-дуй - ся, ра - дуй-ся, Ді - во,
Гос - подь з То-бо-ю. Ти че-рез Си-на ста - ла свя-то-ю. Бла-го-сло-вен-на
Ти між жо-на-ми. Пре-чи-ста Ді-во, ра-дуй-ся з на-ми, ра - дуй-ся.

Богородице Діво, радуйся,
Радуйся, Діво, Господь з Тобою.
Ти через Сина стала святою.
Благословенна Ти між жонами.
Пречиста Діво, радуйся з нами, радуйся.

№ 2. Ой, на горі жито, жито

Записано 1988 р. від Г. Липчун (1928 р.н.) з села Торговиця на Івано-Франківщині та Ю. Грабець (1920 р.н.) із міста Коломия на Покутті. Цим твором на землях Станіславщини розпочинався Великий піст. Упродовж усього посту співати будь-які пісні, крім цього псалма, було заборонено. Після всенічної та розговіння на сам Великдень із усіх вулиць та кутків села до церкви сходилися люди, виконуючи саме цей псалм, який ставав, до певної міри, похідним святково-урочистим маршем, бо співав весь люд: “Ми не годні відпросити, а ні вимолити, ми мусимо щонеділі до церкви ходити, слухати науки!”. Кому Церква не Мати, тому і Бог — не Батько. Так духовними піснеспівами навчають нас, нинішніх православних неофітів, наші предки.

Ой, на го - рі жи - то, жи - то, на до - ли - - -
за - зво - нять у всі дзво - ни, ка - жуть: Хри -
за - зво - нять у всі дзво - ни - чу - ти аж

ні о - вес, на до - ли - - - ні о - вес. Як
стос Во - скрес, ка - жуть: Хри - стос Во - скрес. Як
на го - ру, чу - ти аж на го - ру.

- Як задзвонять у всі дзвони – чути аж на гору. (2)
- Збирайтеся, люди добрі, до Божого дому. (2)
- Збирайтеся, люди добрі, слухайте науки: (2)
- Бо йде Христос та й на хресті, йде Христос на хресті. (2)
- Ми не годні відмолити, а ні випросити, (2)
- Ми мусимо щонеділі до церкви ходити. (2)
- Уклякайте на коліна, Богу ся моліте. (2)

№ 13. Зібралися жидовини

У селі Ключівка Новосанжарського району на Полтавщині 1987 р. ми записали цю колядку від Галини Шило (1903 р. н.). Баба Шилиха стверджувала, що її дозволялося співати лише дітям-сиротам. Рукопис іншого, хоч і дуже близького за характером та змістом, варіанту цієї колядки нам подарував регент Свято-Кирилівського храму О. Васильєв. Наше виконання цього твору — це спроба стилізації під манеру співу лірників.

Зі - бра - ли - ся жи - до - ви - ни

та й ра - ди - ли ра - ду жи - дів - ську - ю. А - ли - лу - йа,

а - ли - лу - йа! Сла - ва То - бі, Бо - же наш. По - ми - луй нас.

Як Ісуса Христа уловили, та й на хрест Його розпинали.

Алилуйя! Алилуйя! Слава Тобі, Боже наш, помилуй нас. *

Руки й ноги розпинали, залізними гвинтами прибивали.

Дубовою дошкою приложили, дорогим каменем навалили.

Та й прийшла до Нього та Божая Мати, та Божая Мати, Діва Марія.

[Дорогий каменю, одкотися, дубова дошка, отслизися].

— Чи навіки, Сину, помираєш? Чи за християнів цю муку приймаєш?

А Ти ж, мій Синочку, а Ти, мій Синочку, обізвися, обізвися.

— За те, Мамо, муки приймаю, за усіх людей — християн.

Алилуйя! Алилуйя! Слава Тобі, Боже наш, помилуй нас.

* Повторюється після кожного куплету.

№№ 17, 18. О, Маріє, Мати Божа Пречиста (Прославлення Божої Матері)

За визначенням кореспондента, жанр цього канту — прославлення Божої Матері. Піснеспіви подібного роду почали складати ще на початку XVII сторіччя. За ствердженням відомого дослідника Ю. Медведика, в XVIII ст. такі пісні виконувалися на території Закарпаття (тепер це території Мадярщини) та в Болгарії, Сербії, Росії. Тож не дивно, що наш кореспондент знав цей твір по пам'яті в кінці XX сторіччя.

Пропонуємо вам самостійно порівняти зміст сучасного піснеспіву та піснеспіву із “Богогласника” “Играй, свете, и веселися”. В “Богогласнику”: “Радуйся, Царице, Светлая Деннице Вечного Солнца. Помилуй, Мати, не даждь погибати, Сына Твоего одесную стати даждь во день судный”. Ми ж співаємо: “О, Маріє, Мати Божа, молися за нас. І в біді нас не остави, як прийде той час. Світла Зорнице, Небесная Царице! Свята, Пречиста Діво Маріє”.

О, Ма-рі-є, Ма-ти Бо-жа Пре-чи - ста! Про-си за нас сво-го Си-на

Йсус Хри-ста. Сві-тла Зор-ни - це, не - бе - сна - я Ца - ри -

це! Свя - та, Пре-чи - ста Ді-во Ма - рі - є.

О, Маріє, всім образам Пречиста.

Приспів: Світла Зорнице, Небесная Царице!
Свята, Пречиста Діво Маріє!

Далі слова дивись у додатку.

З МІСТ

1.	Богородице Діво, радуйся	тропар
2.	Ой, на горі жито, жито	псалъм
3.	Прийшли-сь ми до церкви	псалъм
4.	Пречистая Діво-Мати з Руського краю	кант
5.	Ти нам в всьому помагаєш	молитва-
псалъм
6.	Коли Божа Мати по світку ходила	колядка
7.	Ішла зіззда крайом світа	колядка
8.	Ішла зіззда крайом світа	колядка
9.	Йшла Марія чистим полем	колядка
10.	Через поле широке
(Страстям Христовим)	псалъма-
колядка
11.	Страждальная Мати під хрестом стояла	кант
12.	Ой у вишневім садочку	сирітська
псалъма
13.	Зібралися жидовини	колядка
14.	Пойдеме, пойдеме на ту святу гору	успінський
псалъм
15.	Почули-сь ми новину	успінський
псалъм
16.	“Золотий” Отче наш	фольклорна
молитва
17–
18.	О, Маріє, Мати Божа Пречиста (Про-
славленіє Божої Матері)	кант
19.	Ти нам в всьому помагаєш	псалъм